Ч. 27 Субота 5 (17) лютого 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Сойм краєвий.

На 20 засіданю Сойму (ранїшнім) з дня 13 лютого ухвалено ще отсї важнїйші справи: Концесию побору мита копиткового громадам міст: Бережани, Коломия, Перемишль, Ряшів, Станїславів, Тернопіль і Жовків. — Пос. Гурик противив ся ухваленю сего права для громади міста Станїславова. — Принято до відомости справозданє Видїлу краєвого о роботах мелїораційних і ухвалено внесеня комісиї: Сойм взиває правительство, щоби: перевело реґуляцию граничних притоків Висли, Дунайця і Збруча для охорони териториї монархиї; після ухвали соймової з 1884 р. розширило свою опіку над дальшими просторами сплавних рік, а іменно над Сяном між Перемишлем а Ярославом; прискорило реґуляцию сплавних рік, остаючих під виключною опікою держави; щоби для охорони щорічно повтаряючих ся повений попри реґуляцию горішного Днїстра повисше Розвадова перевело реґуляцию головних рік карпатских, а то в тім порядку: а) Соли і Лїмницї з Чечвою від 1895 р., б) Раби і Сьвічи з Сукелию від 1896 р., в) Вислоки від Мільця і Бистрицї надвірнянської від 1897 р., г) Скави і Стрия від 1898 р., д) Вислока і Бистрицї солотвинської від 1899 р., е) Сяну від Перемишля в гору і Прута від 1900 р.; — щоби зарядило в 1895 р. ревізию проєктів реґуляциї Соли і Лїмницї та виготовленє проєктів забудованя потоків гірских в їх притоках, і дотичні проєкти законів предложило Соймови на найблизшій сесиї. — Сойм взиває правительство, щоби при зреалїзованю проєкту будови каналу між Дунаєм а Одрою дало почин і перевело будову каналів сплавних між Одрою і Вислою та між Сяном а Днїстром. — Сойм завізвав правительство, щоби оно розслїдило петицию громади Михайлович в справі занечищуваня ріки Тисьменицї рафінериями нафти в Бориславі і зло усунуло.

На вечірнім засіданю предложила комісия податкова проєкт закона о поборі краєвих оплат консумцийних, а іменно: Краєві оплати консумцийні будуть побирати ся: 30 прц. додатку до податку консумцийного від вина, мощу і винного розчину, а також від мощу з овочів; по 3 кр. від горячих палених спіритусових напитків, а то від кождого гектолїтра і степеня алькоголю; по 4 зр. від кождого гектолїтра руму, араку, коняку і лїкеру; вкінци по 50 зр. від гектолїтра пива. — Закон буде важний від 1895 р. до кінця р. 1899. Крім того внесла комісия резолюцию: Що найменше 50 прц. чистого доходу з краєвих оплат консумцийних має ужити ся в часї, коли сей закон буде обовязувати, на обниженє додатків краєвих. — Закон сей ухвалено.

В справі субвенциї краєвої на будову зелїзниць всхідно-галицких (подільских) поставила комісия зелїзнична внесеня: В хосен будови шляхів з Тернополя до Заліщик, Скали і Іваня пустого признає ся одноразова субвенция в квотї 500.000 зр. Та субвенция буде виплачена під тими услівями: що край дістане від предприемства акциї закладові в квотї 500.000 зр.; що решту потрібного капіталу прибирає ся емісиєю акций і облїґаций пріоритетних; що перед почином будови буде запевнена виплата цїлого капіталу потрібного; що ті зелїзницї будуть будуватись по можности краєвими силами; що будова зачне ся найпізнїйше в 1894 р. — Всї ті внесеня ухвалено.

На внесенє комісиї промислової ухвалено: побільшити краєвий фонд на підпиранє промислу о 200.000 зр., котрі мають виплатитись в осьми ратах по 25.000 зр. почавши від 1894 року.

Для „краєвого союза охотничих сторожий пожарних“ ухвалено сталу річну субвенцию в квотї 3000 зр.

Що до справ гірничих ухвалено: проєкти статутів для двох низших шкіл гірничих; на цїли гірництва 16.500 зр. на 1894 р.; на удержанє музея гірничого при львівскій політехницї річно 150 зр.

На 21. засіданю з дня 15 лютого розпочала ся дебата буджетова. Заким ще приступлено до порядку дневного, відповів комісар правительственний ґр. Лось на інтерпеляцию пос. Короля в справі поступованя комісаря повітового Пашкудского. З актів урядових виходить, що на внесенє Видїлу повітового староста добромильский засуспендував начальника громади Бірчи, а віддав урядованє найстаршому асессорови Пос. Кручцї. На тім засіданю був комісар Пашкудский і з припорученя старости посередничив при віддаваню урядованя. Учитель, Володимир Ґудзьо, був вибраний ще в 1887 роцї членом ради громадскої, а відтак членом зверхности громадскої і виконував функцию урядову, помагаючи начальникови громади або спільно з ним або самостійно. Ушера Монда засуджено за провину санітарну на 2 днї арешту, а той реєстр карний підписав Кручок і двох асесорів, межи ними і Ґудзьо. Суспенсия лїкаря дра Бендля наступила внаслїдок розпорядженя зверхности громадскої.

24)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Дальше).

Еліот пустив ся скоро наперед, аж дійшов до перелазу і став тут уважно розглядати ся. Але тут не було нїчого такого, що хоч би трошки звертало на себе увагу; станув як-раз на перелаз, щоби перелїзти через пліт, коли нараз аж остовпів. — Бійтесь Бога, ходіть скорше сюди! — крикнув він на других, що ішли за ним — ось — ось тут лежить він!

Гельмштедт почувши той крик, таки перепудив ся і двома скоками підбіг до місця та перелїз і собі за плянтатором через пліт.

В пожовклій траві лежав як довгий якийсь неживий чоловік, а білє на нїм та одїж були повні крови. Труп лежав горілиць а на чолї мав великий синець, як-коли би єго хто ударив чимсь тяжким по голові. Гельмштедт ледви оком кинув на трупа, аж і сам станув мов остовпілий. Сказав лиш: „Бакер!“ та вже більше не міг і слова промовити.

— Бакер! — на правду Бакер! — сказав Еліот дивлячись з' страхом на трупа. — Ми гонили за ним аж до Діттос, а він лежить тут убитий на моїм ґрунтї — то якась страшна істория!

В тій хвили надійшов і Ицко та виставив голову, а лице єго було аж червоне від зворушеня. Він таки впив ся очами в лице убитого, а відтак взяв єго за руку в тім місци, де живчик. — Неживий, вже й закостенїв! — сказав він поволи, коли пустив руку мертвого і она упала як колода на землю — дістав вже свою заплату, а я допустив ся гріха, відказуючи на Бога.

— Але, змилуйте ся, звідки-ж він тут взяв ся і за ким же ми гонили? — відозвав ся Еліот, опамятавшись троха; а може ми вкінци ще й страшно помилили ся? Коли мурини забрали ся і втекли з тим, що їх викрав, — а я на власні очи бачив межи ними якогось білого чоловіка, коли они вискакували на беріг — то не може нїяк бути, щоби сей нещасливий чоловік був тому всему винуватий.

— Цитьте, пане, не говоріть нїчого — сказав на то Ицко випростувавшись — отсей, що тут лежить, то правдивий розбійник; він вже мав тілько гріхів на собі, що аж Господь Бог взяв єго сам судити і призначив єму смерть, заким ми ще й подумали, щоби єго ловити. Той, котрого ви виділи між чорними на ріцї, то лиш єго помічник. — Оба змовили ся втїкати сеї ночи з муринами, то чув я на власні уши, і то очевидно рука Божа повалила тут єго на землю, щоби він не уйшов своєї кари, так, як другі.

— То все добре, рука Божа всюди — сказав на то Еліот ставши вже трохи нетерпеливий — але на тім страшна пригода не скінчить ся, та й коронер [1]) тим не вдоволить ся. Не тратьмо часу, а старайме роз'яснити сю страшну тайну. Лишіть ся тут, пане Гельмштедт з Діком, доки аж не прийдуть инших людий, щоби пильнували трупа, та уважайте на то, щоби вже так було, як ми то застали — я пішлю зараз по коронера до міста. А ви Ицку ходіть зі мною, вас треба буде на найважнїйшого сьвідка.

Еліот пішов, а за ним Цезар і похатник. Гельмштедт став ходити то сюди то туди і заєдно тер ся рукою по чолї. Ті незвичайні подїї наступали в послїдних дванайцяти годинах так скоро одна по другій, що єму зачинало вже аж в голові крутити ся від того. Оповіданє похатника все ще шуміло єму в голові, а коли він споглянув на лице трупа і єго завернені очи, то здавало ся єму, що без убийства не могло тут обійти ся, бо такий конець житя того чоловіка мусїв конче настати. Незадовго здавав ся єму той труп лиш частиною того образу, який він видумав в своїй голові і він приступив близше та став придивляти ся викривленим чертам лиця, а коли так дивив ся, то не чув в собі нїчого більше, як лиш то, що чує кождий чоловік дивлячись на якийсь образ, аж голос Діка знов єго опамятав.

[1]) Окружний судия.

Близших пояснень годї подати, позаяк справа ся знаходить ся тепер в судї в Перемишли. Вибори до ради громадскої в Бірчи розписав і перевів Кручок а В. Ґудзьо помагав єму при тім. — З того всего виходить лиш то, що В. Ґудзьо сповняв против закона функцию члена зверхности громадскої. За то комісар Пашкудский не може одвічати, бо єго лише що недавно придїлено до старости в Добромили. Впрочім Намістництво було би вже давно усунуло незаконний стан річей, наколи-б було скорше о тім довідало ся. Наконець заявив комісар правительственний, що в Бірчи вже від падолиста м. р. урядує нова зверхність громадска, вибрана спосеред нової ради громадскої.

Член Видїлу краєвого пос. Верещиньский відповідав на інтерпеляцию пос. Вівїєна в справі заложеня середної школи рільничої в Терпополи або околици і сказав, що інтересовані чинники мало хотять доси жертвувати на ту цїль, отже Видїл краєвий не міг доси виступити з конкретними внесенями.

По залагодженю ще кількох справ розпочала ся ґенеральна дебата над буджетом. — Доси промавляли посли: Король, Романчук, о. Ковальский, Антоневич, Поточек, Хшановский, Скалковский, Є. Екс. Митроп. Сембратович, Романчук, Чарторийский і Гурик.

Перегляд полїтичний.

Позаяк Єї Вел. Цїсарева недужає і в наслїдок того мусить через довший час перебувати на полудни і мабуть аж пізною весною верне, то Єго Вел. Цїсар поїде з початком марта на полудне до Рівієри, мабуть до Ментони, куди має приїхати також і Єї Вел. Цїсарева та перебудуть там обоє разом через кілька недїль. Єго Вел. Цїсар поверне опісля до Будапешту.

До Köln. Ztg. доносять з Бїлграду, що там від якогось часу увихають ся дуже аґітатори претендента до сербского престола, кн. Караджорджевича. Рівночасно надходять з Бїлграду вісти, що кор. Милян думає довше позістати в Бїлградї і займати ся справами державними в імени сина, щоби уратувати династию Обреновичів від інтриґ російских.

Показує ся, що полїциян Поасон, котрий в Парижи арештував анархіста Ганріоґо, доконав таки геройского дїла. Ганрі зранив єго був двома кулями в груди тяжко, але Поасон мимо того зловив єго за горло і повалив на землю та держав доти, доки аж не надійшла поміч. Поасон відтак зімлїв. Коли виймлено єму з кишенї записник, показало ся, що там була ще й трета куля. Поасон дістав ордер, а єго родина 500 франків.

Новинки.

Львів дня 16 лютого.

— Обчисленє часу служби для однорічних охотників. Мінїстер війни видав дня 8 лютого розпорядженє такого змісту: Однорічні охотники, обовязані служити другий рік у войску, если перший рік чинної служби окінчили за-для недуги по звичайнім речинци т. є. по 30 вересня, мають бути по двох лїтах від часу вступленя до войска перепрошені до резерви так, як коли би не було в їх службі нїякої перерви.

— Секция музично-театральна вистави краєвої вибрала оногди судів для нагороджуваня інструментів присланих до відділу промислового. З Русинів запрошено в склад сеї комісиї Лисенка і Вахнянина. Пізнїйше буде комісия розширена. Судї подїлили ся на чотири ґрупи: 1) фортепяни і пянїна; 2) орґани і гармонїя; 3) інструменти смичкові і 4) інструменти дуті.

— Вечерок. Товариства Клюб Русинок, Бесїда і Боян устроюють дня 22 с. м. (в четвер) вечерок в салї Народного Дому. Стрій для пань візитовий або народний, для панів фрак. Вступ від особи 1 зр. 50 кр., білет фамілїйний на три особи 4 зр. Окремих запрошень на провінцию не висилає ся.

— Сокіл. На першім засїданю видїлу руского Сокола вибрано справником Волод. Лаврівского, а скарбником Ант. Хойнацкого. Після ухвали видїлу вписове має виносити 2 корони і дійстні члени мають вписове тепер складати, а вкладки від 1 марта с. р. по коронї (50 кр.) місячно. На внесенє голови п. Вас. Нагірного ухвалено удати ся до Ради „Народного Дому“ а на випадок відмови до Ставропіґійского Інститута о хату на канцелярию товариства. Упрошено пп. Венгриновича і Хойнацкого, щоби оглянули гімнастичну салю „Зьвізди“ і з оглядин здали справу на слїдуючім засїданю. Ухвалено справити печатку овальну з написом в околї: „Товариство гімнастичне Сокіл у Львові“.

— З салї судової. У Львові судять тепер 21-лїтного помічника столярского зі Львова Петра Боратиновича, котрий дня 14 грудня м. р. убив свою рідну матїр Иосифу. Боратинович признав ся до вини і оповів спокійно, як він убивав матїр. Мати сварила на него за то, що розволочив ся і робити не хоче, гроші тратить і т. п. Се розлютило єго так, що він сокирою ударив матїр два рази в голову і вбив єї. По тім страшнім вчинку він вимив плями з крови на підлозї, труп матери запхав під ліжко, прикликав похатника (ґанделеса), продав єму постїль і за ті гроші цїлий день і вечір пиячив з одним товаришем і веселими дївчатами... Купивши постїль, похатник виходив з камениці; нараз знакома Боратиновичка здержала єго та й питає, хто єму ту постїль продав. Похатникови видала ся справа підозріною, дав знати полїциї, звідтам прийшли урядники, отворили хату Боратиновички і побачили, що стало ся. Боратиновича найшли межи повіями. Зізнаня єго при розправі карній такі цинїчні, що дивувати ся можна, до якого упадку може дійти натура людска. Робити не хотїло ся Петрови анї троха; він бажав гуляти та весело жити. Коли мати не хотїла єму гроший дати, він грозив і бив єї. Розправа против него зачала ся вчера. Провідникови розправи, радникови п. Франкови, трафила ся нещасна пригода. Підчас павзи вийшов з салї розправ на улицю, упав і зломив ногу. Нинї веде ся розправа дальше.

— Ганс Більов, найславнїйший ученик Лїста, звістний пянїст, номер сими днями в Каїрі. Більов був разом з Лїстом і Ваґнером вітцем нової школи в нїмецкій музицї. Яко артист тїшив ся признанем цїлого музичного сьвіта, але єго личні прикмети відпихали від него навіть найблизших єму людий. Родив ся 1830 року в Дрезнї. В роцї 1880 обіймив посаду капельмайстра надворного в Майнінґен. Відбував кілька разів подорожі артистичні по Европі і Америцї. Всюди дізнавав величезного поводженя. Звістні єго ориґінальні, а часто й безтактні промови до публики.

— Воздушні явища. Зі Стоянова доносять, що дня 12 лютого о $8^3/_4$ годинї вечером показала ся при досить сильнім західнім вітрі чорна хмара на заходї, між тим, як половина неба була цїлком чиста. В хмарі показала ся нараз блискавиця і да ся чути відголос грому. — З Соколова під Ряшевом доносять, що дня 10 лютого о $3^1/_2$ годинї з полудня лютила ся в околици Соколова

— Добре, що то білий день, пане; мене страх бере від того мерця і я би так не дивив ся єму, як ви, в єго вивернені очи! — Гельмштедт обернув ся; мурин поступив ся аж під сам пліт та сїв там собі на якийсь пеньок і не знаючи, що робити, лиш зуби шкірив.

— Чому би ти не дивив ся? Та-ж то лиш мертвий чоловік, котрий вже нїколи нїчого не вдїє — відповів Гельмштедт; але коли тепер знову глянув на трупа, то єму здавало ся, як би вже й єго страх брав. Очи як баньки дивили ся на него таким самим понурим поглядом, як тогди, коли він ще з живим мав першу перепалку.

— Правда, що то лиш мертвий чоловік — відозвав ся мурин, як би рад, що може балакати — але я би єго не зачіпав та не пробовав, чи він менї що вдїє, чи нї; убиті люде — кажуть — то несамовиті.

Гельмштедт став знову мовчки ходити, розглядав ся по околици, споглядав на небо, що синїло ся над ним і надавало трохи житя навіть завмершій природї; але кілька разів перейшов попри трупа, то єго все щось нїби маґнесом тягнуло до него і все побачив він завернені очи убитого. Наконець відвернув ся зовсїм і приступив до плота, але чим більше хотїв о чім иншім подумати, тим виразнїйше ставало єму перед очима лице убитого. — Я сеї ночи не спав — подумав він собі — а мої нерви так нинї розстроєні, як ще нїколи доси! То річ зовсїм природна! — А всеж-таки стало єму якось лекше на души, коли побачив, що полем іде двох муринів, котрі мали за него і за Діка станути на вартї.

Еліот стояв в задних дверех, коли надійшов Гельмштедт. Саме в ту пору виглянула й Олена крізь вікно, а в души Гельмштедта щезли всї темні образи, як щезає пітьма, коли зійде сонце. Але він не важив ся тепер заглядати в гору. — Я післав по коронера — відозвав ся Еліот — але то мине ще не одна година, заким він прийде і найлїпше, коли ми за той час ляжемо трохи переспати ся, щоби відтак було лекше на голову; нам то всїм придасть ся. То Новий рік нинї — сказав він притуливши собі очи рукою — нема що казати, красно розпочав ся новий рік.

— А чи панї вже знають, що стало ся? — спитав Гельмштедт і старав ся уявити собі, яке лице зробить Олена на ту вість.

— Коли я сеї ночи виходив з дому, то по тім, що менї Ицко розповів, я й сам не знав, чи не позбавлю житя того чоловіка — моя жінка знала то і то єї найбільше болїло: тепер же, коли довідаєсь, що єго убив хтось инший, то вже не так дуже зле буде — а поправдї сказавши, то ще й не знати, чи то нас хтось обманув або чи може Ицко не обманув сам себе. Мабуть все пояснить ся — ідїть же тепер та лягайте спати, та й я так само зроблю; скоро прийдуть убитого оглядати, то нас побудять.

Гельмштедт був змушений зайти до своєї комнати; ще два рази виходив з неї, коли Еліота вже не було, щоби осторожно роздивити ся — бо хотїв би був бодай лиш один погляд забрати на сон з собою, але мусїв лягати не заспокоївши свого бажаня.

Частина девята.

Велике підозрінє.

Гельмштедт мабуть довго спав — коли пробудив ся, сьвітило сонце у єго вікна, а то могло бути хиба лиш около полудня. Він ледви що собі пригадував, що єму снили ся якісь не добрі сни і він кілька разів зривав ся, а тогди було доокола него темно — видко, що він за одним заходом переспав цїле пополудне минувшого дня і цїлу слїдуючу ніч. Потряс лиш головою і схопив ся з постелї, на котру положив ся був таки одягнений і зібрав ся іти на снїданє. Єму лиш якось дивно було, що єго спочи нїхто не збудив, хоч би лиш длятого, щоби закликати єго на вечеру. Пішов наконець до їдальнї, але тут по столї побачив, що вже всї дома поснїдали; а в цїлім домі анї живої души, кухня була порожна а навіть коло дому не було нїкого видко. Гельмштедт покивав знову головою, але що єму хотїло ся дуже їсти, то не богато роздумував, лиш сїв до стола і забирав ся їсти то, що ще було лишило ся. Ледви що троха попоїв, коли чує, що в сїнех хтось іде і ступає тяжким кроком. Він хотїв як-раз встати і подивити ся, хто то, коли в дверех від комнати станув якийсь здорованний чоловік з галябардою в руцї.

— Чи то ви, пане, той нїмецкий джентльмен — я забув, як вам на імя! — відозвав ся вийшовший і здоймив зі свого капелюха якийсь зложений папір, як би хотїв собі з него пригадати імя запитаного.

— Я називаю ся Гельмштедт.

— Точно так! Мусите зараз іти зі мною до господи, до коронера — ви знаєте чого — ізза того убийства, ось вам ваше завізванє!

— Дуже радо — відповів молодий чоловік, котрий того не сподївав ся — позвольте лиш, що возьму собі свій капелюх, та подивлю ся, чи єсть хто в хатї, бо здає ся, як би тут і живого духа не було.

— Я видів панню Еліот, як дивила ся

і Ряшева буря з сильними блискавицями і громами, по чім упав град.

— **Месть жінок.** Молоденька 18-лїтна жінка кондуктора зелїзницї Грабовецкого жила тільки пять місяців зі своїм чоловіком, але за той час він єї так споневіряв, що она рішила ся вмерти. Занедбував єї, обходив ся з нею дуже зле, а до того волів якусь старшу знакому ніж жінку. З розпуки поклала ся нещасна жінка на шляху зелїзницї межи Чернівцями а Жучкою і там єї машина переїхала та забила на смерть. Сего тижня у вівторок був похорон єї в Чернівцях. Коли кондуктор Грабовецкий явив ся на кладовищи, нараз напала єго громада жінок, стали бити єго пястуками і камінем та дорікати єму, що жінку зі сьвіта згладив. Полїцианти старали ся втихомирити розлючених жінок, але й самі дістали не одну памятку від них. На Грабовецкім подерто одїж і збито єго на квасне яблоко і аж кількох полїцаянтів з міста розігнали напастниць. Такий поступок енергічних жінок налякав декотрих мужів...

Господарство промисл і торговля

Робота в садї й огородї.

Наші господарі жалують ся на біду та нужду, котрих головною причиною єсть великий брак землї. Правда, що на сьвіті стало вже дуже тїсно, що землї дуже мало; але з другої сторони треба й то сказати, що переважна часть наших господарів і не хоче й не уміє використати кождого кусника землї. Кілько-ж то неужитків лежить у нас по селах та місточках пусткою, з котрих можна би при розумній господарцї мати значний дохід! Бувають такі люди, що в'орють ся сусїдови в межу, сварять ся та бють ся з ним і процесують ся о кусень землї, але широке обійстє перед власною хатою лишають пусткою, щоби безроги мали де бігати і по чім рити. Кілько-ж то порожних місць можнаби замінити хоч би на малі огородцї, або позасаджувати садовиною. Може в пякім краю не зважають так мало на заводженє садів, на засаджуванє всяких порожних місць овочевими деревами, як у нас. А прецї навіть звичайна квасничка може принести значний дохід. От минувшої осени н. пр. зародила одному господареви в Гановерщинї (в Нїмеччинї) одна квасничка аж 42 сотнарів квасниць і він продав їх за 60 зр. до фабрики оцту. Другий господар в тих самих сторонах, що засадив був коло свого поля 17 яблінок, продав з них яблок аж за 300 зр. Красний гріш! А чи не могло би й у нас так бути. Тепер пора, коли вже й в садах зачинає ся робота, то-ж треба вже й о нїй подумати.

В садї треба тепер підтинати дерева; на старих деревах обтинає ся все то галузє, що усхло, або таке, котре мало родить, а через котре дерево лиш за надто густе буває. Кожде овочеве дерево потребує крім доброї поживи з землї також і сьвітла та воздуха; треба отже всюди там, де галузє за густо стоїть, обтяти одну галузку. При обтинаню треба на то зважати, щоби не змущувати дерево до того, щоби оно знов сильно гонило та щоби не лишати кінцїв, котрі би пускали нові галузки. Гіле і галузє треба длятого обтинати при самім сподї, там, де они виростають. До обтинаня треба уживати острого ножа або ножиць, а до гіля навіть і пилки. Добре єсть також замастити зараз то місце, де відтяло ся гіле воском огородничим, щоби опісля на тім місци від вогкости не робила ся рана. Молоді деревця підтинає ся, щоби они виростали в красну корону. Із пнїв старих дерев треба обдирати також старий луб, а відтак обмастити вапняною водою. Ту воду робить ся в той спосіб, що гашене вапно розрабляє ся рідко в водї і домішує ся ще коровячою лайна. Ягодові корчі, як: порічки, венприни і т. д. підтинає ся в той спосіб, що обтинає ся лиш то галузє, котре вже не хоче добре родити; в малинах обтинає ся всї дворічні пагони, бо они вже родили, а лишає ся торічні пагони, бо они будуть сего року родити. При підтинаню дерев овочевих треба їх також обчищувати із загнїдивших сук гусїниць; гнїзда ті треба здоймати і палити, а не кидати на землю. Тепер також пора гноїти дерева, лиш не треба накидати гною під сам пень, але подальше від пня, і то тим дальше, чим старше дерево. Старі дерева, що вже не родять і майже цїлі усхли, треба тепер викопати і уживати на топливо, а коли в тім самім місци хоче ся садити нову деревину, то треба викопати яму бодай на метер широку і глубоку та вибрати всю землю, а з весною нанести туди сьвіжої землї.

Теплі скринї, о котрих ми вже попереду говорили (гляди ч. 22 „Народ. Часописи“), коли они вже заложені і засїяні, треба тепер пильно доглядати. Скоро насїнє посходить, то треба єго місцями прорідити вириваючи найслабші ростинки, щоби другі тим сильнїйше розвивали ся. В теплі дни треба вікна трохи попідважувати, щоби в скрини не було за тепло і ростини не вибуяли. На ніч треба вікна завсїгди замикати і вкривати матами. Коли хоче ся мати ранну огородовину, то можна розсаду пересаджувати таки в теплій скрини. Розсаду треба осторожно виймати з землї, щоби не пообривати корінців. Треба також дивити ся на то, щоби корінець при шийцї, т. є. в тім місци, де кінчить ся пеньок а зачинаєсь корінь, був досить грубий; коли він тоненький, то лїпше таку розсаду викинути. Розсаду пересаджуєсь звичайно тогди, коли она крім обох прозябців пустить ще й два листочки. Тепер також пора спроваджувати собі насїнє.

— **Два замітні роди салати.** Огородник Альберт Фірст в Шмальгофі в Баварії продає насїнє австральскої плодистої салати (australischer Pflücksalat). Коли кілька зерен тої салати засїяти у вазонок в січни, лютім або марті, то можна мати незадовго сильні ростини, з котрих можна що дня ломити листє. Салата ся смакує знаменито, а що она все підрастає, то можна мати на вікнї що раз то сьвіжу салату, особливо тогди, коли засїяти кілька вазонків. Порция насїня коштує на місци 30 феників або 18 кр. Другий рід салати, то єсть т. зв. люблянська, ледова (Laibacher Eissalat); она, коли добре ходити коло неї, родить величезні і прекрасні головки, має смак дуже делїкатний, хрупає під зубами і осьвіжує. Она потребує богато води. Адреса: Albert Fürst in Schmalhof, Post Vilshofen, Bayern.

Телеґрами.

Відень 16 лютого. Робітники без роботи устроїли вчера на „Шмельцу“ мимо студеного вітру і непогоди велику демонстрацию, зібравшись там в числї 500. Коли з'явила ся полїция і завізвала їх, щоби розійшли ся, стали они кричати: Дайте нам хлїба! Відтак пустили ся попри ратуш і розійшли ся.

Прага 16 лютого. Сойм приняв резолюцию пос. Подлїпного, щоби Виділ краєвий зібрав всї акти, розпорядженя і документи відносячі ся до ческого права державного.

Кольонїя 16 лютого. До Köln. Ztg. доносять з Берлина, що цїсар Вільгельм приїде дня 19 с. м. в гостину до кн. Бісмарка і стане по полудни в Фрідріхсруге, а вечером від'їде назад.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	5·26	11·11	7·36	—
Підволочиск	6 44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6 54	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 36	—	10·36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·36	9·41	9·35	—
Підволочиск	2 48	10 02	6 21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·46	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 10	—	7·11	7.59	12·51	—
Стрия	—	—	1·08	9·06	9·52	2·38
Белзця	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника львівского; він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

з вікна, саме коли я ішов сюди, то й не потребуєте задля того задержувати ся — відповів полїциян — а мурини, видко, побігли й собі дивити ся, що там діє ся! — Чоловік той не говорив анї остро, анї нечемно, а все-ж таки в тім голосї пробивала ся якась така рішучість, що Гельмштедтови зробило ся якось маркотно, а ще більше впало єму то в очи, що коли він вертав до своєї комнати, то полїциян ішов слїд в слїд за ним — виходило віби на таке, як коли-б він прийшов єго арештувати. Він розложив ще раз своє завізванє — а там стоїть, що єго завзивають „на сьвідка“, отже видко, що полїциян лиш з великої ревности службової так за ним ходить, або може хоче надати собі великого значіня.

— А далеко-ж менї іти? — спитав Гельмштедт — ідучи скоро за накиненим єму провідником.

— До господи звідси чверть милї долї гостинцем; незадовго там будемо.

Гельмштедт був би радо розпитував ся, що там доси слїдство виказало, але полїциян ішов мовчки коло него, а навіть через цїлий час дороги й губами не рушив, не відзивав ся, хоч би й на якусь найневиннїйшу замітку, а Гельмштедт уважав за найвідповіднїйше не показувати своєї цїкавости, і так прийшов аж на місце.

Вість о убийстві розійшла ся була летом блискавки по цїлій околици. Коли они оба прийшли були до господи, побачили перед домом повно людий, і білих і чорних, і мужчин і жінок, котрі очевидно не могли вже дістати ся до середини і хотїли тепер через отверті вікна послухати, що там говорять. Два урядники, подібні фіґури, як той, що привів Гельмштедта, стояли при входових дверех і уживали всеї своєї поваги та сил своїх рук, щоби не пускати глотячих ся людий, а обом прийшовшим лиш з великим трудом удало ся дістатись до дверий.

Досить просторе місце в присподі господи перероблено на судову салю для коронера і суду присяжних, який він скликав чим борше з округа. Сам коронер сидів за довгим столом, а коло него єго помічник, що писав протокол. На право від них обох сиділо побіч себе на лавці дванайцять судиїв, на лїво були мабуть сьвідки. Коли Гельмштедт війшов до салї і кинув оком по нїй, побачив там бодай лице Елїота, а поза ним кострубаті голови Діка й Цезара, але похатника чомусь не було там видко. Проче місце було так набите публикою, що оба прийшовші лиш з трудом і ледви по довшім часї змогли добити ся аж перед трибунал. Появленєсь Гельмштедта викликало очевидну дивовижу. Коронер, що як раз нахилив ся був до протоколу, піднїс ся борзо, коли возний сказав єму стиха, що привів сьвідка, та глянув відтак на Гельмштедта строгим поглядом; судиї присяжні стали щось шептати один до другого, серед публики пішов також шепіт, а ті, що стояли позаду, аж на пальцї підоймали ся. Гельмштедт видів то все, але гадав собі, що то звичайна цїкавість Американців. Він глянув на Елїота, але той, відвернув ся, як би не хотів, щоби Гельмштедт на него дивив ся.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.